

ศึกษาภูมิปัญญาด้านการใช้สมุนไพรบำบัดโรคด้วยตนเอง ของหมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลา

งานวิจัยของ

ประกอบ	อุบลขาว
จิตตะเสน	เจริญ
จำรูญ	วงศ์กระจ่าง

เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ 2547

บทคัดย่อ

การใช้สมุนไพรในการบำบัดโรคของหมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาการใช้สมุนไพรในการบำบัดโรคของหมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลา จำนวน 17 โรค คณะผู้ศึกษาวิจัยพบว่า 1. การรักษาแผลสด ใช้สมุนไพร 24 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 7 ตำรับ 2. การรักษาแผลเปื่อยเรื้อรัง ใช้สมุนไพร 42 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 8 ตำรับ 3. การรักษาโรคเกี่ยวกับอวัยวะสืบพันธุ์ ใช้สมุนไพร 48 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 12 ตำรับ 4. โรคเกี่ยวกับโลหิตสตรี ใช้สมุนไพร 90 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 11 ตำรับ 5. โรคริดสีดวงจมูก ใช้สมุนไพร 61 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 11 ตำรับ 6. โรคเกี่ยวกับการถูกงูมีพิษและสัตว์มีพิษกัดต่อย ใช้สมุนไพร 42 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 16 ตำรับ 7. โรคปวดเมื่อยเหน็บชา ใช้สมุนไพร 87 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 16 ตำรับ 8. โรคเบาหวาน ใช้สมุนไพร 38 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 17 ตำรับ 9. โรคหอบ หืด ใช้สมุนไพร 40 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 11 ตำรับ 10. โรคริดสีดวงทวารหนัก ใช้สมุนไพร 53 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 10 ตำรับ 11. โรคท้องเสีย ใช้สมุนไพร 42 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 16 ตำรับ 12. โรคท้องผูก ท้องอืด ท้องเฟ้อ ใช้สมุนไพร 57 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 22 ตำรับ 13. โรคปวดฟัน ใช้สมุนไพร 31 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 20 ตำรับ 14. โรคผิวหนัง ใช้สมุนไพร 101 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 27 ตำรับ 15. โรคอีกสุกอีใส หัด ใช้สมุนไพร 75 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 11 ตำรับ 16. โรคไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ใช้สมุนไพร 23 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 11 ตำรับ 17. โรคไข้หวัด ใช้สมุนไพร 80 ชนิด ตำรับยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษา 24 ตำรับ ชื่อสมุนไพรและตำรับยาสมุนไพรที่หมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลาได้ใช้ในการบำบัดโรคให้กับตนเองและชาวบ้าน ตามโรคแต่ละชนิดดังกล่าวมาแล้วนั้น จะต้องนำมาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อหาเหตุผลของภูมิปัญญาและพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับประชาชนทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง ส่วนประสบการณ์ในการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้และความชำนาญในการรักษาโรคของหมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลา นั้น พบว่า หมอชาวบ้านส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณที่รักในอาชีพนี้อย่างแท้จริง มุ่งศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งจากตำรับตำราที่สืบทอดกันมาจากรุ่นบรรพบุรุษและประสบการณ์ในการรักษาผู้ป่วย หมอชาวบ้านในจังหวัดสงขลาไม่หวงความรู้ที่ถ่ายทอดวิชาให้กับศิษย์อย่างแท้จริง

